

ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿಯೂ 'ಕಾಡು ಕುದುರೆಕಟ್ಟು'

ಈಶಾನ್ಯ ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಮೆರ್ಫೆಲ್ಡರ್ ಬ್ರೂಕ್ ಎಂಬ ವನ್ಯಧಾಮವಿದೆ. ಅದರ ಸನಿಹದ ಪಟ್ಟಣವೇ ಡುಲ್ಮೆನ್. ಇದು ವನ್ಯಧಾಮ ಎಂದು ಘೋಷಿಸುವ ಮೊದಲೇ ಅಲ್ಲಿ ದಷ್ಟಪುಷ್ಟವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಕಾಡು ಕುದುರೆಗಳ ದೊಡ್ಡ ಗುಂಪುಗಳು ಅಡ್ಡಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿ ಅವಕ್ಕೆ ಸಹಜ ಶತ್ರುಗಳಾದ ಕರಡಿ, ಪರ್ವತಸಿಂಹ, ಬೆರತೆ, ಹುಲಿಗಳ ಕಾಟ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹದಿನಾಲ್ಕನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಕುದುರೆಗಳು ಅಡ್ಡಾಡುತ್ತಿದ್ದ ದಾಖಲೆಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ನಿಜವಾದ ಅವಾಸ ನಾಶವಾಗುತ್ತ ಬಂದಂತೆ ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಕುಗ್ಗಿತು; ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಂದರೆ ಅವು ಅಳಿವಿನಂಚಿಗೆ ಬಂದವು. ಅಲ್ಲಿನ ಡ್ಯೂಕ್ ಆಲ್ಫ್ರೆಡ್ ಕ್ರಾಯ್ ಈ ಕಾಡು ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಲು ಒಂದು ವನ್ಯಧಾಮವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ. ಅಂದರೆ ಅವನ ಜಮೀನಿನಲ್ಲೇ. ಸುಮಾರು 350 ಎಕರೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ. ಧಾರಾಳವಾದ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು, ಪರ್ವತಪ್ರದೇಶ. ಅವು ದಷ್ಟಪುಷ್ಟವಾಗಿ ಬೆಳೆದವು. ಸುಮಾರು 300 ಸಂಖ್ಯೆ ಮುಟ್ಟಿದವು. ಕಾಡು ಕುದುರೆಗಳು ಬುರ್ಲಿಗೊಂಡಾಗ ಅಥವಾ ಮುದಿಯಾದಾಗ ಸಹಜ ಸಾವು ಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಿದ್ದೂ ಅವನ್ನು ಉಳಿಸುವ ಯತ್ನ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಮನುಷ್ಯ ನಿಸರ್ಗದ ಜೊತೆ ಹೆಚ್ಚು ಮೂಗು ತೂರಿಸಬಾರದೆಂದು ಆ ದೊರೆಗೆ ಆಗಲೇ ಅರಿವಿತ್ತು. ಅವುಗಳ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಕ್ಕೆ ಪಶುವೈದ್ಯರನ್ನು ಬೇಕೆಂದೇ ನೇಮಿಸಲಿಲ್ಲ. ಈಗಲೂ ಅದೇ ತತ್ತ್ವ ಸಂಶೋಧಕರು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಇದೇನೂ ಸಫಾರಿ ಪಾರ್ಕ್ ಅಲ್ಲ.

ಬರುಬರುತ್ತ ಕಾಡು ಕುದುರೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ವೃದ್ಧಿಯಾದಾಗ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಜಾಗ ಸಾಲದಾಯಿತು, ಅದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಅವಕಾಶವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. 1907ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯರು ಈ ರಾಜಮನೆತನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉಪಾಯ ಸೂಚಿಸಿದರು. ಅದೊಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸಾಧಾರಣ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಸ್ಟೇಡಿಯಂನಷ್ಟು ಜಾಗಕ್ಕೆ ಕಾಡು ಕುದುರೆಗಳ ಹಿಂಡನ್ನು ಅಟ್ಟುವುದು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯದ ಬಲಿಷ್ಠವಾದ ಗಂಡು ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಹಿಂಡಿನಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವುದು. ಅವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು - ನಮ್ಮ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಜಲ್ಲಿಕಟ್ಟಿನಂತೆ. ಆಗ ಅವೂ ಕೂಡ ಬಲವಾದ ಪ್ರತಿಯೋಧ ಒಡ್ಡುತ್ತವೆ. ಒದೆಯುತ್ತವೆ, ಕೊಸರುತ್ತವೆ, ಕಟ್ಟಲು ಬರುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿ

ಕಾಡುಕುದುರೆ ಕಟ್ಟು

ಒಂದು ಷರತ್ತೆಂದರೆ ತೋಳುಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಬಳಸಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ಆಯುಧ ಹಿಡಿಯುವುದಾಗಲಿ, ಬಡಿಯುವುದಾಗಲಿ ನಿಷಿದ್ಧ. ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಜರ್ಮನಿ ಇದನ್ನು ಕ್ರೀಡಾ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚು ತಕರಾರೇನಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳನ್ನು ಬಗ್ಗಿಸುವುದೇ ಒಂದು ಮನರಂಜನೀಯ ಕೆಲಸ. ಹೀಗೆ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟ ಗಂಡು ಕಾಡು ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಹರಾಜು ಹಾಕಲಾಗುವುದು. ಕೊಂಡವರು ಮತ್ತೆ ಅವನ್ನು ಪಳಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದ ಒಂದೆರಡು ಗಂಡು ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಹಿಂಡಿಗೆ ಸೇರಿಸುವುದು. ಈ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲು ಸಾವಿರಾರು ಜರ್ಮನ್ನರು ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಮೇ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಯ ಶನಿವಾರ 'ಕುದುರೆಕಟ್ಟು' ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹರಾಜಿನಲ್ಲಿ ಕೊಂಡ ಗಂಡು ಕಾಡು ಕುದುರೆಯನ್ನು ನಾಡ ಕುದುರೆಯೊಂದಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಉತ್ತಮ ತಳಿಗಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಭಾರಿ ಬೇಡಿಕೆ ಇದೆ.

ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಪಳಗಿಸಿದ ಉದಾಹರಣೆ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅವು ಉಳಿದದ್ದು ಹೇಗೆ? ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪಳಗಿಸಲಿಲ್ಲವೆ ಎಂಬ ಸಹಜ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏಳುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾಲವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಸಬೇಕು. ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಎಂದರೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ ಹೆಚ್. ಜಿ. ವೆಲ್ಸ್‌ನ 'ಟೈಂ ಮೆಷಿನ್' ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಕಥೆಯಂತೆಲ್ಲ. ಭೂಮಿಯ ಹಳೆಯ ಶಿಲಾಪುಟಗಳನ್ನೋ, ಅಧ್ಯಾಯಗಳನ್ನೋ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಿರುವಿಹಾಕಬೇಕು. ತುಂಬ ಹಿಂದೆ ಹೋಗುವುದು ಬೇಡ. ಈಗಿನಿಂದ 26 ಲಕ್ಷ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಜಿಗಿಯಬೇಕು. ಆಗ ಆದಿಮಾನವ ಇನ್ನೂ ಕಲ್ಲಿನ ಆಯುಧ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಉತ್ತರ ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಗಳು ವಿಕಾಸಗೊಂಡು ಮುಂದಿನ ಸುಮಾರು 10 ಲಕ್ಷ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿ ಬೆಳೆದವು. ಮುಂದೆ ಏನಾಯಿತು? ಜೀವಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು 8ರಿಂದ 10 ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇಡೀ ಅಮೆರಿಕದಿಂದಲೇ ಕುದುರೆಗಳು ಕಣ್ಮರೆಯಾದವು. ಆದರೆ ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವು ಸಾಗರ ತೀರಗಳನ್ನು ಅರಸಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ತಲಪಲು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯೂರತೊಡಗಿದವು. ಯೂರೋಪು, ಏಷ್ಯಗಳನ್ನೂ ಆವರಿಸಿದವು. ಅಮೆರಿಕಕ್ಕೆ ಅವು ಹಿಂತಿರುಗಲಿಲ್ಲ. ಬಹುಪಾಲು

ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯದ ಬ್ಲಂಬ್ ಕುದುರೆಗಳು

ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಮಂಗೋಲಿಯ ಕುದುರೆ